

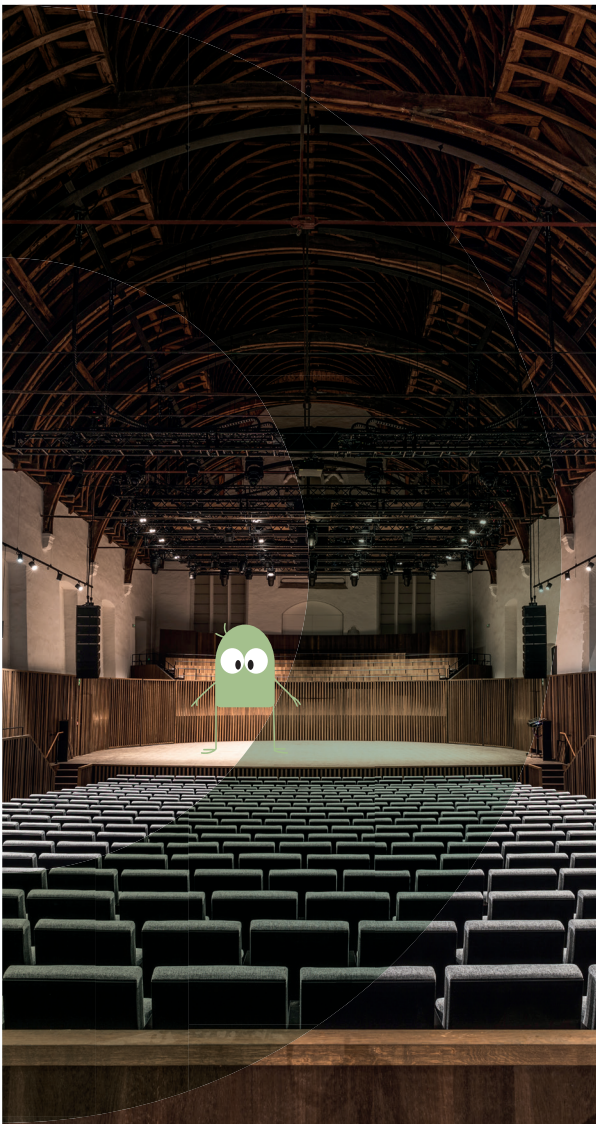
De Bijloke

Muziekcentrum

Woensdag 19 oktober 2022

Kraakhuis
Bijlokekaai 7, 9000 Gent
Muziekcentrum De Bijloke

CONCERTFICHE YOUNG MASTERS DROOMFABRIEK OPERA

Welkom in Muziekcentrum De Bijloke, een Gentse architecturale parel uit de 13e eeuw en een van de oudste concertzalen ter wereld. Recent werd het gebouw grondig gerenoveerd waarbij de akoestiek in de grote concertzaal door een internationaal architectenteam werd geoptimaliseerd. Zo kan Muziekcentrum De Bijloke concurreren met andere belangrijke concertgebouwen.

Op woensdag 19 oktober 2022 verwelkomen we jou in ons muziekcentrum voor het concert “Droomfabriek opera” uit de reeks Young Masters. De twee jonge sopranen, Fleur Strijbos en Marjolein Appermont, en pianiste, Babette Craens, zullen het publiek op sleeptouw nemen met de mooiste pareltjes uit het Franse en Italiaanse operarepertoire. Terwijl jij in het pluche zit te genieten, vuren deze zoetgevooisde stemmen onsterfelijke aria’s van Puccini, Mozart, Verdi en vele anderen op jou af. Opera in zakformaat!

Muziekcentrum De Bijloke biedt een uitgebreide omkadering aan rond de reeks Young Masters. In de concertfilm maak je kennis met de muzikanten. Om je verder wegwijs te maken in het programma zetten we in deze concertfiche de belangrijkste achtergrondinformatie op een rij. Deze fiche kan je zowel voor als na het concert gebruiken als aanvullende informatie op de gewone lespraktijk. Op de concertdag borduren we verder op de film en op de fiche met een inleiding voorafgaand aan het concert en een Q&A na het concert. Deze omkadering stimuleert de jongeren om op zoek te gaan naar de wondere wereld van klassieke muziek en hen voor te bereiden op een (eerste) concertervaring.

Veel plezier,
Muziekcentrum De Bijloke

Uitvoerders

Op woensdag 19 oktober duiken de **sopranen Fleur Strijbos en Marjolein Appermont**, en **pianiste Babette Craens** in de operakoffer. Samen ontdekken we enkele aria's uit het Franse en Italiaanse repertoire. In de volgende opdrachten kom je meer te weten over de piano en de stem.

Piano

De piano is al eeuwen een van de populairste instrumenten. Dat hangt natuurlijk samen met de mooie muziek die ervoor werd gecomponeerd. Wist je dat de gemiddelde piano uit 10.000 onderdelen bestaat? Dit komt door het ingewikkelde mechanisme dat ervoor zorgt dat muziek weerklinkt wanneer je op een toets drukt. Ga op ontdekking en open eens de klep van de piano!

Zang

In de opera vind je zangers en zangeressen in alle maten. Ook de zangstemmen verschillen onderling in klankkleur en toonhoogte. Klassieke zangers en zangeressen zingen zónder versterking en vullen de ruimte enkel en alleen met hun stem. Dat zorgt ervoor dat ze hun stem op een zeer technische manier moeten gebruiken. Zo kunnen ze voldoende volume creëren en hoort het publiek hen goed.

Opdracht

De menselijke stem kan je onderverdelen in stemtypes naargelang de hoogte of laagte. Fris je geheugen op met dit schema.

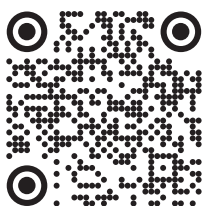
	Laag	Midden	Hoog	Zeer hoog
Vrouw:				
Man:				

antwoord: Vrouw (alt, mezzosopraan, sopraan, coloratuursopraan); Man (bas, bariton, tenor, contratenor)

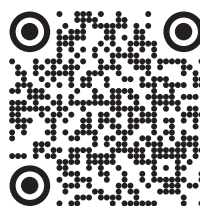

Benieuwd naar hoe een coloratuursopraan en contratenor klinken?
Scan en beluister onderstaande muziekfragmenten.

Coloratuur:

Contratenor

Wat vind je van deze stemmen? Klinkt het natuurlijk in jouw oren?
Lijkt het op de liedjes die je zelf in je vrije tijd beluistert? Waarom wel/niet?

Wist-je-datje:

Castratzangers

Jongens konden in hun jeugd jaren ervoor kiezen om gecastreerd te worden. Hierdoor kunnen ze hun hoge stem of kinderstem behouden. Een volwassen mannelijke zanger die gecastreerd is, wordt een castraat genoemd. De Italiaanse Baldassare Ferri was een bekende zeventiende-eeuwse castratzanger. Zijn intonatie, feilloze ademhaling en unieke stemgeluid maakten Ferri bekend in geheel Europa.

Programma

Opdracht

Het concertprogramma bestaat uit een selectie beroemde aria's. Ontdek in deze opdracht wat je mag verwachten. Verbind de componist met het juiste werk én verbind de componist met de juiste foto.

1) Il est doux ☐		b) ☐ A) Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
2) Mira o Norma ☐		e) ☐ B) Jules Massenet (1842-1912)
3) Scuoti quella fronda ☐		a) ☐ C) Vincenzo Bellini (1801-1835)
4) Mercé dilette amiche ☐		d) ☐ D) Carl Maria von Weber (1786-1826)
5) Morire, SC 89 ☐		f) ☐ E) Giuseppe Verdi (1813-1901)
6) Wie nahte mir der Schlummer... Leise leise ☐		c) ☐ F) Léo Delibes (1836-1891)
7) Donde lieta ☐		g) ☐ G) Giacomo Puccini (1858-1924)
8) Flowerduet ☐		
9) Quando m'en vo ☐		
10) E Susanna non vien... Dove sono ☐		

Opera

In een opera komen verschillende aspecten samen om van te genieten: de muziek gezongen door de solisten, het koor en het orkest, de encenering, de kostuums, het decor en een de pakkende verhaallijn. In de volgende opdrachten kom je meer te weten over de verschillende aspecten van opera.

1. Een groots spektakel

Opdracht

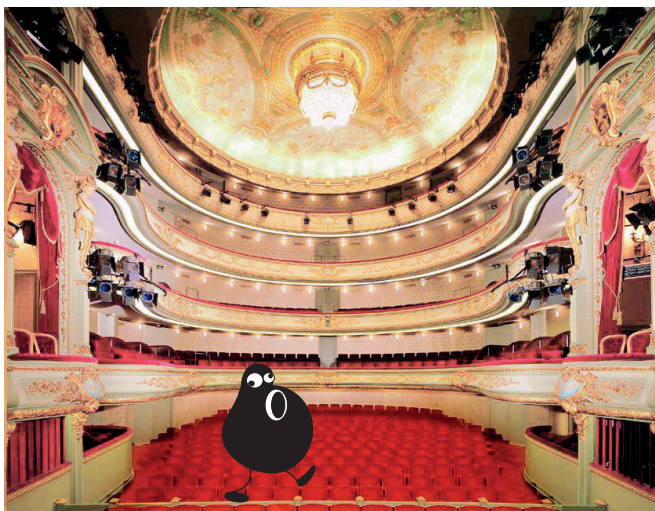

Waar aan denk je bij het woord 'opera'?

Opdracht

Welke opera's ken je al? En weet je ook wie de opera gecomponeerd heeft?

In essentie is een opera een gezongen toneelstuk. Het is een totaalspektakel waarin verschillende onderdelen invloed hebben op elkaar. Zo smelten muziek, tekst en toneel samen tot één geheel.

België telt verschillende operahuizen. De Koninklijke Muntschouwburg in Brussel werd gebouwd in 1819 en wordt vandaag nog steeds actief gebruikt als concertzaal voor opera, ballet en klassieke muziek. Weet jij welke andere operahuizen er zijn in België?

2. Music, Maestro, Please!

In een opera werken verschillende artiesten samen. Maar wie doet wat? Verbind de term met de juiste definitie.

1) Componist

2) Koor

3) Solisten

4) Orkest

5) Dirigent

E) begeleidt de zangers, speelt de orkestpartijen uit de partituur

A) zingen de rollen, dit zijn de acteurs uit het

C) schrijft de muziek, in een partituur

B) doet de artistieke leiding, dirigeert het orkest en alle zangers

D) zingt de koorpartijen uit de partituur

3. Al die ellenlange teksten...

Opdracht

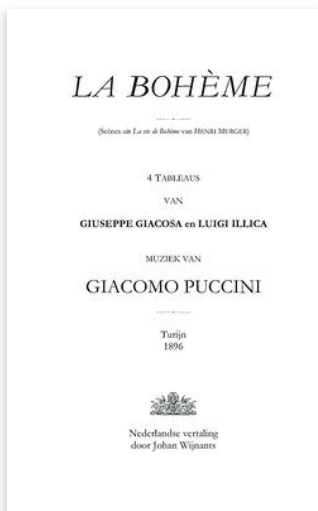

Vul aan

De teksten van een opera worden geschreven door een librettist of operaschrijver.

De librettist noteert de tekst die wordt gezongen in

Het bevat alle dialogen en monologen van de opera.

antwoord: 1) het libretto; 2) het libretto

4. Regie en scenografie

Opdracht

Vul aan

Naast de creatievelingen die de muziek en tekst onder handen nemen, heb je mensen nodig om dit alles tot één geheel te maken zodat het presentabel is op de scène. Hiervoor zorgen de die alle decors ontwerpt, de die de kostuums ontwerpt en tot slot de die de theatrale handelingen bepaalt en zegt wie wat moet doen.

Natuurlijk werken er nog heel wat andere mensen mee achter de schermen, wat een operaproductie tot een enorme onderneming maakt.

antwoord: 1) scenograaf, 2) kostuumdesigner, 3) regisseur

5. Reciteren, reciteren, wie zijn best doet zal het leren

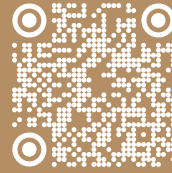
De gezongen onderdelen van een opera zijn doorgaans een afwisseling tussen recitatieven en aria's.

Aria, recitatief? Say what?

Recitatief

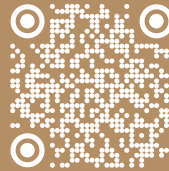
Een recitatief heeft binnenin de opera een verbindende functie dat de meer op muziek gerichte delen aan elkaar breidt. Binnenin het recitatief ligt de focus minder op de melodie. De zanger zingt het recitatief op een verhalende manier en verduidelijkt het verdere verloop van de handeling.

Bekijk het fragment van 4'20" tot 5'58"

Aria

Een aria is een zangstuk voor een zanger of zangeres die instrumentaal begeleid wordt. In opera's worden aria's gebruikt om gevoelens van individuele personages uit te drukken. Bovendien bevatten aria's veelal technisch uitdagende passages waarmee de zanger of zangeres zijn kwaliteiten kan tonen.

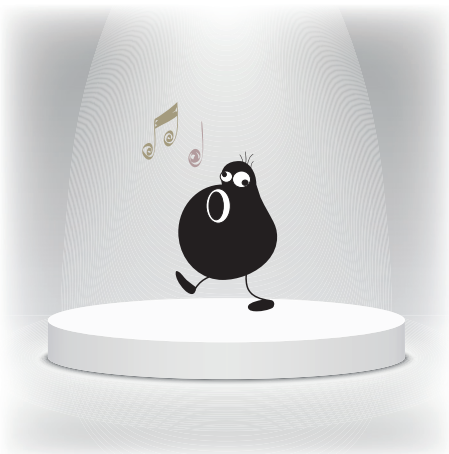
Voor een verdere uitleg over een aria kijk naar deze video vanaf 0:24.

Opdracht

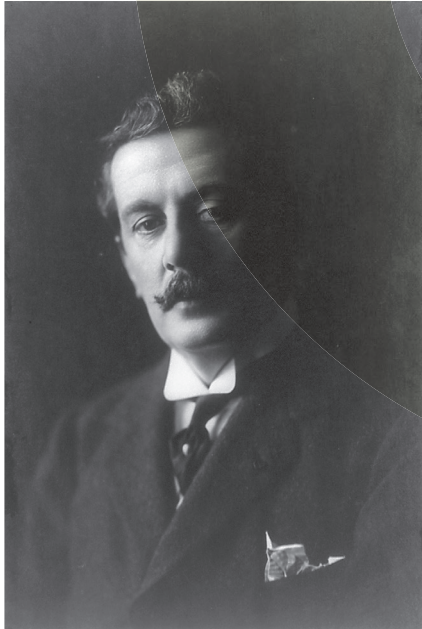

Beeld je in dat jij op de bühne staat in de opera staat en een recitatief zingt voor groot publiek. Zoek naar een grappige tekst, een fragment uit een boek, je lievelingsgedicht, een liefdeslied, ... en draag het voor zoals een recitatief.

La bohème van Giacomo Puccini

Liefde! Tragedie! Het Italiaanse meesterwerk “La Bohème” is de tijdloze love story van Giacomo Puccini. Puccini begon de opera te componeren in 1893 en voltooide “La Bohème” in 1895. We lichten het pakkende liefdesverhaal toe. In het concert worden twee aria’s uit de opera gezongen.

Wist-je-datje:

Velen denken dat een opera moeilijk te volgen is omdat het vaak in het Frans of Italiaans wordt uitgevoerd. Dat is een fabeltje. Er is bij nagenoeg elke operavoorstelling boventiteling. Dit wil zeggen dat er boven het toneel een scherm hangt waarop de Nederlandse of Engelse vertaling van de tekst te zien is. Er zijn ook steeds programmaboekjes verkrijgbaar waarin het libretto en een samenvatting van het verhaal staat. Laat je dus niet afschrikken door de taal en dompel jezelf onder in de operawereld!

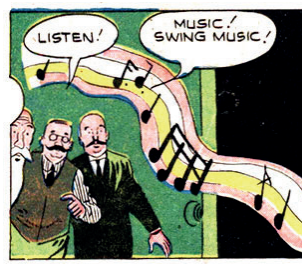
1. Het verhaal

Opdracht

Kies een aria uit het concertprogramma en zoek online de samenvatting van de bijhorende opera. Maak van deze samenvatting een fotoverhaal met foto's van de opera of ga zelf creatief aan de slag met je camera! Plaats alle foto's in chronologische volgorde en vertel aan je klasgenoten waar de opera over gaat.

Wat is een fotoverhaal?
Een fotoverhaal is zoals een tekenstrip: je plaatst een aantal foto's op een pagina en combineert dat met korte tekst(ballonnen). Ga op zoek naar foto's uit een opera en plaats deze in chronologische volgorde. Schrijf daarna korte dialogen aan de hand van het verhaal van de opera en plaats deze in een tekstballon. Je kan ook emoticons gebruiken om verliefde, boze,... gevoelens uit te drukken.

TIP: Laat je inspireren door stripverhalen

Om je goed voor te bereiden, kan je hieronder de synopsis van “La Bohème” lezen.

Een jonge dichter, Rodolfo, woont samen met zijn vrienden in een appartement in het centrum van Parijs. Zijn huisgenoten zijn een schilder (Marcello), een musicus (Schaunard), en een filosoof (Colline). De jonge vrienden zijn levensgenieters die liever hun geld spenderen op café dan hun huur te betalen. Op een avond gaan de huisgenoten naar de kermis, maar Rodolfo beslist thuis te blijven om te werken. Mimi, een naaister die een ander kamertje huurt in hetzelfde gebouw, klopt op Rodolfo's deur omdat haar kaars is uitgegaan. Ze leren elkaar beter kennen en worden verliefd. Even later vertrekt het verliefde stel samen naar de kermis waar ze hun vrienden ontmoeten.

In het Quartier Latin is de kermis in volle gang. De vriendengroep is intussen neergestreken in een restaurant. Musetta, de ex-vriendin van schilder Marcello, flirt met de rijke Alcindoro om Marcello jaloers te maken. Op dat moment wordt de aria 'Quando m'en vo' gezongen. Musetta is heel ijdel en bezingt hoe de helft van Parijs naar haar smacht en smelt wanneer ze voorbij komt. Ze weet dan ook dat Marcello stikjaloers is door haar geflirt met Alcindoro.

Beluister

Beluister de korte aria: “Quando m'en vo”

Zou die het gewenste effect hebben? Vind je het een goed idee om zo iemands aandacht te vragen?

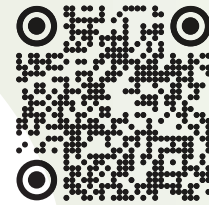
Rodolfo ondervindt dat Mimi ernstig ziek is. Hij beslist haar te verlaten, ze zou beter af zijn met een rijke minnaar die haar verzorging kan betalen. Op dat moment zingt Mimi de aria 'Donde lieta usci' waarin ze afscheid neemt van Rodolfo. Het is voor beiden beter om uit elkaar te gaan. Na een korte onderbreking van hun relatie wordt het koppel herenigd. Echter verslechtert Mimi's toestand zienderogen. Alle hulp komt te laat en Mimi sterft.

Beluister de korte aria: “Dónde lieta usci”
Welke emoties komen bij jou naar boven wanneer je deze aria beluistert?

De slotscène uit “La bohème” is legendarisch. Hoe dat komt leggen ze in dit filmpje uit.

2. Het verisme

Puccini schreef heel wat opera's die tot op vandaag veel uitgevoerd worden en bekend zijn. Kenmerkend aan de opera's van Puccini is de thematiek. Hij zet de gewone mens centraal. Opera's gaan veelal over mythologische thema's of verhalen uit de klassieke oudheid. Puccini breekt met deze gebruikelijke thema's en zet met “La Bohème” een belangrijke stap in operacultuur richting verhalen over alledaagse figuren. Dit noemt men verisme.

Spreekt dit thema jou aan? Waarom wel/niet?
